

2023

SANSKRIT — HONOURS

Paper : DSCC-1

(General Grammar and Metre)

Full Marks : 75

*The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit - I

1. अधोदत्तेषु यथेच्छं पञ्च शब्दरूपाणि संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लिख्यन्ताम्। 1×5
- (a) साधु + चतुर्थी - एकवचनम्
(b) मति + द्वितीया - बहुवचनम्
(c) वारि + तृतीया - एकवचनम्
(d) यद् + स्त्रियां षष्ठी - बहुवचनम्
(e) अदस् + पुंसि पञ्चमी - द्विवचनम्
(f) त्रि + स्त्रियां सप्तमी
(g) लता + प्रथमा - बहुवचनम्
2. अधोलिखितेषु यथाभिमतं पञ्च धातुरूपाणि संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लिख्यन्ताम्। 1×5
- (a) √कृ + लट् परस्मैपदे उत्तमपुरुषे बहुवचनम्
(b) √गम् + लङ् मध्यमपुरुषे एकवचनम्
(c) √क्री + विधिलिङ् आत्मनेपदे प्रथमपुरुषे बहुवचनम्
(d) √दा + लोट् मध्यमपुरुषे एकवचनम्
(e) √चि + लृट् प्रथमपुरुषे एकवचनम्
(f) √सेव् + लङ् उत्तमपुरुषे द्विवचनम्
(g) √भू + लृट् मध्यमपुरुषे बहुवचनम्

Please Turn Over

3. अधःप्रदत्तेषु यथाभिमतं पञ्च अव्ययानि अवलम्ब्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च वाक्यनिर्माणं करणीयम्। 2×5

- (a) इह
- (b) श्वः
- (c) प्रातः
- (d) उच्चैः
- (e) विना
- (f) प्राक्
- (g) क्व

4. अधोरेखाङ्कितेषु पदेषु यथेच्छं पञ्चानां कारकविभक्तिप्रयोगः सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं निर्णयः। 2×5

- (a) प्रभुः भृत्येन कार्यं कारयति।
- (b) शिशुः चन्द्रं पश्यति।
- (c) वर्षेणाधिगतं मेघदूतं काव्यम्।
- (d) पित्रा सह गच्छति पुत्रः।
- (e) चौरात् त्रायते रक्षी।
- (f) कवीनां कालिदासः श्रेष्ठः।
- (g) चन्द्रे अस्तमिते कुमुदिनी निमीलते।

5. अधोदत्तेषु पञ्चानां विग्रहवाक्यं प्रदाय समासनाम लिख्यताम्। 2×5

- (a) प्रतिदिनम्
- (b) पुरुषव्याघ्रः
- (c) भूतवलिः
- (d) पङ्कजम्,
- (e) पीताम्बरः
- (f) दम्पती
- (g) अहिनकुलम्

6. (a) निम्नलिखितेषु यथेच्छं पञ्चानां सन्धिकार्यं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च करणीयम्। 1×5

- (i) नदी + अत्र
- (ii) पुनः + रमते
- (iii) गो + अक्षः
- (iv) पतन् + तरुः
- (v) वृक्ष + छेदः
- (vi) मनस् + ईषा
- (vii) कवी + इमौ

(b) अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्चानां सन्धिविच्छेदः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च करणीयः। 1×5

- (i) मध्वृते
- (ii) पुनरपि
- (iii) उत्थानम्
- (iv) संस्कृतम्
- (v) वाङ्मयम्
- (vi) देवर्षिः
- (vii) तेऽपि

7. अधःप्रदत्तेषु यथाभिमतं पञ्चानां परिनिष्ठितरूपं प्रदेयम्। 1×5

- (a) √आस् + शानच्
- (b) आ-√गम् + ल्यप्
- (c) √गम् + क्तवतु
- (d) √जि + यत्
- (e) पाणिनि + छ
- (f) शिव + अण्
- (g) लक्ष्मी + मतुप्

Please Turn Over

8. अधोलिखितेषु पञ्चानां व्युत्पत्तिः निर्णया।

1×5

- (a) गृहीत्वा
- (b) प्रणम्य
- (c) सोढुम्
- (d) पठनीय
- (e) कौन्तेय
- (f) कर्तव्य
- (g) कृत

9. निम्नलिखितेषु यथेच्छं पञ्चानां शुद्धरूपं समुल्लिख्य वाक्यानि पुनः लिख्यन्ताम्।

2×5

- (a) प्राते भगवानं स्मरेत्।
- (b) महाराज्ञः अश्वः सवेगेन धावति।
- (c) काष्ठं संगृहीत्वा पथिकः तरुतले अधिशेते।
- (d) न हि साधुः मरणं बिभ्यन्ति।
- (e) नाहं यशं लब्धुमिच्छति।
- (f) धिक् मूर्खस्य, धनस्य प्रति तस्य लोभो जायते।
- (g) चत्वारः फलानि मधुरा भवन्ति।

10. निम्नलिखितानां यथेप्सितं पञ्चानां विकल्परूपाणि लिख्यन्ताम्।

1×5

- (a) मत्स्यै
- (b) मम
- (c) युष्माकम्
- (d) अष्टभ्यः
- (e) शृणुमः
- (f) चिनुवः
- (g) कुर्यात्